

Sygn. akt *XVII AmE 59/22*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	SSO Ewa Malinowska
Protokolant –	Sekretarz sądowy Joanna Nande

po rozpoznaniu 25 czerwca 2024 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w K.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) w K. od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 17 listopada 2021 r., znak: (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od (...) w K. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Ewa Malinowska

Sygn. akt XVII AmE 59/22

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 listopada 2021 r., znak: (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 168 pkt 1 i pkt 10, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2021 r. poz. 610, z późn. zm. dalej jako: „ustawa OZE”) w związku z art. 170 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, art. 174 ust. 1 oraz w związku z art. 52 ust. 1 i art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE oraz na podstawie art. 105 § 1 w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm., dalej jako: „K.p.a.”) i art. 90 ust. 1 ustawy OZE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy (...) z siedzibą w K., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1. przedsiębiorca: (...) z siedzibą w K., nie przestrzegał za drugie półrocze 2016 r., określonego w art. 52 ust. 1 i art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE, obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z biogazu rolniczego od dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy OZE, tj. od dnia 1 lipca 2016 r., w instalacjach odnawialnego źródła energii znajdujących się

na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r.

2. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w punkcie pierwszym wymierzył przedsiębiorcy: (...) z siedzibą w K., karę pieniężną w kwocie 2 085,54 zł (słownie złotych: dwa tysiące osiemdziesiąt pięć 54/100) tj. w wysokości 0,(...) % przychodu osiągniętego w roku 2020 z działalności koncesjonowanej polegającej na obrocie energią elektryczną;

3. umorzył postępowanie administracyjne w części dotyczącej wymierzenia kary pieniężnej o której mowa w art. 168 pkt 10 ustawy OZE.

Powód zaskarżył ww. decyzję w zakresie pkt 1 i 2. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 52 ust. 1, w związku z treścią przepisu art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie;

b) art. 168 pkt 1 w zw. z art. 169 pkt 1 ustawy o OZE przez ich zastosowanie i wymierzenie Powodowi kary pieniężnej mimo wykonania przez Przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 2 Ustawy o OZE w pełnej wysokości.

2. naruszenie przepisów postępowania mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy tj.:

a) przepisu art. 6 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, a to ustalenie przez Prezesa Urzędu wielkości obowiązku w wysokości przekraczającej wielkość wykonaną przez Powoda bez podstawy prawnej,

b) przepisów art. 7 i 77 k.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. niezbranie i nierozpatrzenie w sposób wyczerpujący całości materiału dowodowego oraz zaniechanie podjęcia wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego,

c) przepisu art. 7a k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, tj. nierozstrzygnięcie na korzyść strony wątpliwości co do treści normy prawnej statuującej obowiązek Przedsiębiorcy,

d) przepisów art. 35 i 36 k.p.a. poprzez ich niezastosowanie, tj. niezłatwienie sprawy w ustawowym terminie i zaniechanie zawiadomienia Powoda o kolejnych terminach załatwienia sprawy, przyczynach zwłoki oraz prawie do wniesienia ponaglenia,

e) przepisu art. 78 k.p.a. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. nieprzeprowadzenie dowodów z dokumentów zaoferowanych przez Odwołującego, mimo iż przedmiotem dowodzenia były okoliczności mające istotne znaczenie dla sprawy,

f) przepisu art. 80 k.p.a. poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, tj. dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, niedokonanie oceny całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie (dokonanie selekcji dowodów), co przelożyło się na nieprawidłową ocenę stanu faktycznego,

g) przepis art. 105 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie, tj. nieumorzenie postępowania wobec jego bezprzedmiotowości.

Powód wniósł o uchylenie Decyzji w zakresie jej pkt 1 i 2 oraz o zasądzenie od Prezesa Urzędu na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów uiszczenia opłat skarbowych od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorca - (...) z siedzibą w K. posiada wydaną przez Prezesa URE koncesję numer (...) na obrót energią elektryczną na okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2030 r. (okoliczność bezsporna)

Pismem z 5 marca 2018 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, działając na podstawie art. 70 ustawy OZE, zobowiązał ww. przedsiębiorcę do przedstawienia informacji, dotyczącej dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego.

Dowód: Pismo Prezesa URE z 5 marca 2018 r. – k. 1 akt adm.

Przedsiębiorca poinformował organ, że w okresie od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. dokonał sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w ilości 1 080,847 MWh, z wyłączeniem energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy OZE, w tym 822,539 MWh energii elektrycznej zostało dostarczone do odbiorców końcowych niebędących odbiorcami przemysłowymi na zasadzie refaktury. Przedsiębiorca poinformował również, że dla drugiego półrocza 2016 r. przedstawił Prezesowi URE do umorzenia świadectwa pochodzenia potwierdzające wytworzenie od dnia 1 lipca 2016 r. energii elektrycznej z biogazu rolniczego w ilości 1,679 MWh. Z ww. pism wynikało, że Przedsiębiorca nie uiszczał opłaty zastępczej na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Dowód: Pismo z 22 czerwca 2018 r. – k. 9 akt adm.; Pismo z 19 lipca 2018 r. – k. 28 akt adm.

Wobec powyższego, Prezes URE postanowił o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej, w związku z ujawnieniem możliwości niezrealizowania za drugie półrocze 2016 r. obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie od dnia 1 lipca 2016 r. energii elektrycznej z biogazu rolniczego, a także nieprzestrzegania obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 2 ustawy OZE, o czym poinformował Przedsiębiorcę zawiadomieniem z dnia 4 maja 2020 r. Jednocześnie, organ poinformował Przedsiębiorcę, że z informacji udzielonej przez Spółkę wynika, że brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE, w zakresie, o którym mowa w art. 190 ust. 2 pkt 2 tej ustawy wynosi 5,346 MWh oraz wezwał Przedsiębiorcę do złożenia wyjaśnień i dokumentów.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 4 maja 2020 r. – k. 30 akt adm.

Odpowiadając na ww. pismo, Przedsiębiorca zajął stanowisko w sprawie oraz zwrócił się o umorzenie postępowania. Przedsiębiorca opisał przyjęty mechanizm rozliczenia (przenoszenia i dzielenia kosztów rozliczeń (...) S.A. na kontrahentów Przedsiębiorcy) wraz z przykładem naliczenia kontrahentów Zespół (...) Sp. z o.o. – obecnie: (...) Sp. z o.o. za pierwszą dekadę stycznia 2016 r.

Dowód: Pismo z 25 maja 2020 r. – k. 34 akt adm., Pismo z dnia 29 maja 2020 r. – k. 294 akt adm., Pismo z 23 kwietnia 2021 r. – k. 300 akt adm.

Organ poinformował Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych uwag i wyjaśnień. Prezes URE wezwał Przedsiębiorcę do przesłania dokumentów pozwalających na ustalenie aktualnej sytuacji finansowej Przedsiębiorcy.

Dowód: Pismo z 29 kwietnia 2021 r. – k. 305 akt adm.

Spółka nie skorzystała z przysługującego jej w tym zakresie uprawnienia (okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 17 maja 2021 r. Przedsiębiorca podtrzymał wniosek o umorzenie postępowania w całości oraz przedłożył wymagane dokumenty dot. sytuacji finansowej.

Dowód: Pismo z 17 maja 2021 r. – k. 308 akt adm.

Przychód Przedsiębiorcy z działalności koncesjonowanej, polegającej na obrocie energią elektryczną w roku 2020 wyniósł (...) zł.

Dowód: Oświadczenie – k. 320 akt adm.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie Powoda podlegało oddaleniu.

Jak stanowi art. 52 ust. 1, w związku z art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE, za drugie półrocze 2016 r. na przedsiębiorstwach energetycznych, odbiorcach końcowych, odbiorcach przemysłowych oraz towarowych domach maklerskich lub domach maklerskich, o których mowa w art. 52 ust. 2 tej ustawy, ciążył obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z biogazu rolniczego od dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy OZE, tj. od dnia 1 lipca 2016 r., wytworzonych w instalacjach odnawialnego źródła energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zlokalizowanych w wyłącznej strefie ekonomicznej, lub obowiązek uiszczenia opłaty zastępczej obliczonej w sposób określony w art. 190 ust. 3 ustawy OZE, w terminie do dnia 30 czerwca 2017 r.

W myśl z art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE, za drugie półrocze 2016 r. obowiązek, o którym mowa w art. 52 ust. 1 tej ustawy, uznaje się za spełniony przez podmioty, o których mowa w art. 52 ust. 2 ustawy OZE, jeżeli udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z biogazu rolniczego od dnia 1 lipca 2016 r. lub ekwiwalentnej ilości energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, lub uiszczonych opłaty zastępczej w:

- a) ilości energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym niebędącym odbiorcami przemysłowymi, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy OZE, albo
- b) całkowitej ilości energii elektrycznej wynikającej z zakupu energii elektrycznej na własny użytek, na podstawie transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Polskiej rynek regulowany, albo
- c) całkowitej ilości energii elektrycznej wynikającej z zakupu energii elektrycznej na własny użytek, na podstawie transakcji zawieranych poza giełdą towarową lub rynkiem, o którym mowa w lit. b, będących przedmiotem rozliczeń prowadzonych w ramach giełdowej izby rozrachunkowej przez spółkę prowadzącą giełdową izbę rozrachunkową, przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. lub przez spółkę, której Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, albo
- d) całkowitej ilości energii elektrycznej wynikającej z zakupu energii elektrycznej na podstawie transakcji zawieranych na zlecenie odbiorców końcowych na giełdzie towarowej lub na rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany, albo
- e) ilości energii elektrycznej zakupionej na własny użytek - w drugim półroczu 2016 r. wynosi 0,65%.

Jak stanowi art. 168 pkt 1 ustawy OZE karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, w terminie określonym w art. 67 ust. 2 ustawy OZE oraz na zasadach określonych w art. 47 tej ustawy albo nie uiszcza opłaty zastępczej, w terminie określonym w art. 68 ust. 2 ustawy OZE. Ponadto, w myśl art. 168 pkt 10 ustawy OZE karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązku, o którym mowa w art. 47 ust. 2 ustawy OZE.

Stosownie zaś do treści art. 47 ust. 2 ustawy OZE podmiot, o którym mowa w art. 52 ust. 2, jest obowiązany do wykonania obowiązku określonego w art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy OZE, w przypadku, gdy którakolwiek z średnioważonych cen praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego będzie niższa od wartości jednostkowej opłaty zastępczej określonej w art. 56 tej ustawy. Taka sytuacja miała miejsce w odniesieniu do drugiego półrocza 2016 r. W przypadku drugiego półrocza 2016 r. możliwość realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE, w zakresie, o którym mowa w art. 190 ust. 2 pkt 2 tej ustawy, przy pomocy uiszczenia opłaty zastępczej została wyłączona z uwagi na zaistnienie przesłanek, o których mowa w art. 47 ust. 2 ustawy OZE (por. Informacja Prezesa URE nr (...) z dnia 14 marca 2017 r.).

Tytułem wstępu warto nadmienić, że Powód dysponuje koncesją numer (...) na obrót energią elektryczną na okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2030 r.

Jak ustalono, spółka dokonała w okresie od dnia 1 lipca 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej na rzecz odbiorców końcowych w ilości 1 080,847 MWh, z wyłączeniem energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom, o których mowa w art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy OZE, w tym 822,539 MWh energii elektrycznej dostarczonej do odbiorców końcowych niebędących odbiorcami przemysłowymi z rynku bilansującego.

Z powyższego wynika, że Przedsiębiorca był obowiązany do uzyskania i umorzenia świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z biogazu rolniczego od dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy OZE, tj. od dnia 1 lipca 2016 r., w ilości 0,65% energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym to jest 7,026 MWh, przy czym był to jedyny w tym okresie, zgodny z przepisami prawa, sposób realizacji obowiązku, ponieważ w świetle wystąpienia przesłanek, o których mowa w art. 47 ust. 2 ustawy OZE, nie było możliwości jego wypełnienia poprzez uiszczenie opłaty zastępczej.

Ustalono także, że Spółka dla drugiego półrocza 2016 r. przedstawiła Prezesowi URE do umorzenia świadectwa potwierdzające wytworzenie do dnia 30 czerwca 2016 r. energii elektrycznej z biogazu rolniczego w ilości 1,679 MWh.

Przedsiębiorca nie uiszczał opłaty zastępczej na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Tak też, uzasadnionym stało się przyjęcie, że brakująca ilość energii elektrycznej niezbędnej do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE, w zakresie, o którym mowa w art. 190 ust. 2 pkt 2, wynosi 5,347 MWh.

Powód stał na stanowisku, iż nie był zobowiązany do realizacji przedmiotowego obowiązku, w zakresie wolumenu energii elektrycznej, którą wskazał w załączniku nr 1C w tabeli 1 w pkt 2.2.1. Spółka stwierdziła, że „do wolumenu objętego obowiązkiem nie wlicza się bowiem energii elektrycznej rozliczonej przez odwołującego występującego w charakterze Podmiotu Odpowiedzialnego za Bilansowanie ((...)) w ramach świadczenia usługi bilansowania handlowego”. W ocenie Powoda pozwany dopuścił się zatem naruszenia art. 52 ust. 1 w zw. z art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Sąd nie podzielił w tym zakresie stanowiska Przedsiębiorcy. Słusznie uznał pozwany organ, że przedsiębiorca był zobowiązany do realizacji obowiązku OZE za II półrocze 2016 roku co do powyższych wolumenów ze względu na to, że wykazana przez niego energia elektryczna nie była świadczona w ramach usługi bilansowania. W „praktyce” powód dokonywał jej sprzedaży na rzecz odbiorców końcowych nie będących odbiorcami przemysłowymi, czym wypełniał dyspozycję norm wynikających z art. 52 ust. 1 i 2 pkt 2 w zw. z art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE.

Stosownie do art. 3 pkt 40 ustawy – Prawo energetyczne, bilansowanie handlowe to zgłaszanie operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego przez podmiot odpowiedzialny za bilansowanie do realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez użytkowników systemu i prowadzenie z nimi rozliczeń różnicy rzeczywistej ilości dostarczonej albo pobranej energii elektrycznej i wielkości określonych w tych umowach dla każdego okresu rozliczeniowego.

Bilansowanie jest zatem mechanizmem, w którym odbiorca końcowy nie bierze bezpośredniego udziału, ponieważ rozliczenie to odbywa się zawsze za pośrednictwem sprzedawcy. W istocie, polega na rozliczeniu różnicy ilości energii elektrycznej jaka została pobrana przez odbiorcę końcowego w stosunku do ilości energii elektrycznej uprzednio zgłoszonej w umowie sprzedaży. Przy czym – jak zauważył pozwany – energia elektryczna nabyta na potrzeby bilansowania handlowego danego odbiorcy końcowego jest mu – w rezultacie – sprzedana na podstawie umowy sprzedaży albo umowy kompleksowej zawartej ze sprzedawcą i na podstawie tej umowy odbiorca uiszcza za tę energię opłatę. Nie można zatem skutecznie zawrzeć umowy o świadczenie usług bilansowania handlowego z odbiorcą końcowym. Dostarczenie energii elektrycznej wiąże się więc z zawarciem umowy sprzedaży i umowy przemysłowej albo dystrybucyjnej – względnie, na podstawie umowy „kompleksowej”.

Odnosząc się do kwestii refaktury, warto w tym miejscu przywołać stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który wskazał, że „jeżeli przedsiębiorstwo samo nie jest odbiorcą końcowym w rozumieniu art. 3 pkt 13a) prawa energetycznego (...) ale odsprzedaje nabytą energię odbiorcom końcowym (...) nawet bez jakiegokolwiek zysku – nie zwalnia to tego przedsiębiorstwa od obowiązku wynikającego z art. 9a ust. 1 cytowanej ustawy.” (zob. Wyrok S.OKIK w Warszawie z 7.06.2022 r., XVII AmE 197/20, LEX nr 3597832). Pogląd Sądu Apelacyjnego należy także odnieść do przedmiotowego postępowania, ze względu na to, że dotyczy realizacji „obowiązku OZE” przez podmiot dokonujący sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców końcowych – podobnie, jak strona powodowa.

Sąd nie zgodził się z Powodem, jakoby istniała możliwość zastosowania w niniejszym postępowaniu przepisów kodeksu cywilnego w zakresie umowy komisji. Jak stanowi art. 765 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (dalej: k.c.), przez umowę komisji przyjmujący zlecenie (komisant) zobowiązuje się za wynagrodzeniem (provizją) w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do kupna lub sprzedaży **rzeczy ruchomych** na rachunek dającego zlecenie (komitenta), lecz w imieniu własnym.

W odniesieniu do energii elektrycznej właściwa wydaje się być interpretacja literalna przepisów Kodeksu cywilnego. Zawierając umowę sprzedaży odbiorca energii nabywa wyłącznie uprawnienie do korzystania ze źródeł energii. Energia nie jest bowiem przedmiotem materialnym lecz dobrem prawnym. (E.Gniewek (w :) E.Gniewek (red.) Kodeks..., 2008, s. 994).

Nie mógł przynieść oczekiwanego rezultatu, w postaci zmiany bądź uchylenia zaskarżonego rozstrzygnięcia również zarzut naruszenia przez pozwanego art. 168 pkt 1 w zw. z art. 169 pkt 1 w zw. z art. 170 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 i art. 174 ust. 1 ustawy OZE. W ocenie Sądu, okoliczności przedmiotowej sprawy uzasadniają wymierzenie powodowi kary pieniężnej za brak realizacji obowiązku uzyskania i przestawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia biogazu rolniczego za II półrocze 2016 r.

Wysokość kary pieniężnej za nieprzestrzeganie obowiązku określonego w art. 52 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 2 pkt 2 ustawy OZE, zgodnie z art. 170 ust. 2 pkt 1 ustawy OZE nie może być niższa niż kwota obliczona według wzoru zawartego w treści tego przepisu, zgodnie z którym kwotę nie uiszczoną opłaty zastępczej należy pomnożyć przez współczynnik 1,3.

Jak stanowi art. 170 ust. 1 ustawy OZE, wysokość tej kary, oraz kary z tytułu naruszenia art. 47 ust. 2 ustawy OZE, nie może być wyższa niż 15% przychodu ukaranego podmiotu, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna jest związana z działalnością gospodarczą wykonywaną na podstawie koncesji albo wpisu do rejestru działalności regulowanej, wysokość kary nie może być wyższa niż 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z prowadzonej działalności koncesjonowanej albo działalności wykonywanej na podstawie wpisu do

rejestru działalności regulowanej, osiągniętej w poprzednim roku podatkowym. Przy czym, Prezes URE ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnia zakres naruszeń, powtarzalność naruszeń lub korzyści finansowe możliwe do uzyskania z tytułu naruszenia (art. 174 ust. 1 ustawy OZE).

Jak ustalono, w 2020 roku Przedsiębiorca osiągnął z działalności koncesjonowanej przychód w wysokości (...) zł. Wymierzona przez Prezesa URE kara pieniężna w kwocie 2 085,54 zł stanowi zaledwie 0,(...) % tego przychodu i niewątpliwie mieści się w granicach określonych w art. 170 ust. 1 ustawy OZE. Wobec tego Sąd zgodził się z organem, że wymierzona kara nie wpłynie na płynność finansową Przedsiębiorcy.

W odwołaniu, Spółka podniosła również zarzuty naruszenia przez pozwany organ przepisów postępowania administracyjnego. Wskazać jednak należy, że tego typu zarzuty są bezskuteczne przed sądem ochrony konkurencji i konsumentów, co zostało już utrwalone w doktrynie i orzecznictwie. Sąd ten nie może bowiem ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowania sądowe. Tutejszy Sąd jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, według reguł kontrydiktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowo-administracyjnym. (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05).

Warto jednak na marginesie zaznaczyć, że zaskarżona decyzja została wydana prawidłowo, po dokonaniu wnikliwego i całościowego zbadania materiału dowodowego sprawy oraz w granicach przysługującej organowi swobodnej oceny dowodów, tym samym zarzuty podniesione w odwołaniu należało uznać za nieuzasadnione.

Należy odnieść się również do stanowiska strony powodowej wyrażonego m.in. w piśmie z 16 lutego 2024 r., w który to powód wskazał, iż w dniu 11 stycznia 2024 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał postanowienie w sprawie C-220/23 mającej za przedmiot wnioski o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenie w trybie prejudycjalnym, złożony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, Wydział Gospodarczy i Własności Intelaktualnej postanowieniem z 22 marca 2022 r., które wpłynęło do Trybunału 5 kwietnia 2023 r. w postępowaniu R. sp. z o. o. przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.

Z przytoczonego orzeczenia wynika, że „artykuł 108 ust. 3 zdanie ostatnie TFUE w zw. z art. 4 ust. 3 TFUE należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie w wymierzeniu przedsiębiorstwu kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stanowiącego część środka pomocy państwa wprowadzonego w życie przed wydaniem przez Komisję decyzji końcowej, stwierdzającej zgodność tej pomocy z rynkiem wewnętrznym, jeżeli dane naruszenie nastąpiło w okresie poprzedzającym wydanie tej decyzji”. Brak jest zatem możliwości wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stanowiącego część pomocy publicznej: (1) przed wydaniem przez Komisję Europejską decyzji o zatwierdzeniu pomocy, (2) w przypadku gdy naruszenie nastąpił w okresie przed wydaniem decyzji KE.

W motywie 31 postanowienia, pomoc, która została wprowadzona w życie przed dniem wydania decyzji końcowej stwierdzającej jej zgodność z rynkiem wewnętrznym należy w świetle art. 108 ust. 3 TFUE uznać za niezgodną z prawem w okresie poprzedzającym wydanie tej decyzji.

Odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, trzeba wskazać, że skoro system świadectw pochodzenia został zatwierdzony przez Komisję Europejską z dniem 2 sierpnia 2016 r. to pomoc państwa udzielona przed tym dniem – w myśl cytowanego orzeczenia – jest niezgodna z art. 108 ust. 3 TFUE. Przy czym, z dniem 2 sierpnia 2016 r. pomoc ta na mocy decyzji nr C (2016) (...) została uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.

Jak stanowi zdanie drugie punktu 4 decyzji : Komisja na podstawie niniejszej oceny zdecydowała jednak nie zgłaszać zastrzeżeń co do środków pomocy (zarówno polskiego systemu ŚP w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii, jak

i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych) z uwagi na fakt, że nie są one zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Wobec tego, Sąd przychylił się do stanowiska organu, bowiem powód dopuścił się naruszenia obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia potwierdzającego wytworzenie energii elektrycznej z biogazu rolniczego od dnia wejścia w życie rozdziału 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii lub uiszczenia opłaty zastępczej za drugie półrocze 2016. Świadectwo pochodzenia umorzone w terminie do dnia 30 czerwca danego roku kalendarzowego uwzględnia się przy rozliczeniu wykonania obowiązku określonego w art. 52 ust. 1 za poprzedni rok kalendarzowy (art. 67 ust. 2 ustawy oze). Istotnym jest więc, że termin na realizację przedmiotowego obowiązku upływał z dniem 30 czerwca 2017 r. Oznacza to zatem, że delikt administracyjny w odniesieniu do drugiego półrocza 2016 mógł zostać popelniony dopiero z dniem 1 lipca 2017 r.

Zaskarżona decyzja nakłada karę za delikat administracyjny popełniony po dniu 30 czerwca 2017 r., zatem po dacie wydania decyzji Komisji Europejskiej z 2 sierpnia 2016 r., stwierdzającej zgodność systemu świadectw pochodzenia z rynkiem wewnętrznym. Postanowienie TSUE stanowi zaś, że nie można karać za naruszenie obowiązku stanowiącego część pomocy państwa jeżeli naruszenie tego obowiązku nastąpiło w okresie poprzedzającym wydanie decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił odwołanie wniesione przez Powoda na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że Powód jako przegrywający sprawę jest zobowiązany do zwrotu Pozwanemu - Prezesowi URE kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, wynikające z § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Ewa Malinowska